

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke vajo 7 kr.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 273.

V Ljubljani, v četrtek 27. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Slovenski učni jezik na učiteljski pripravnici.

(Poročilo dež. zbora kranjskega.)

Zastran učnega jezika na ljubljanskem učiteljski storjeni sklep deželnega zbora v IX. seji dne 5. novembra l. 1889. naznanja deželni odbor v marg. št. 2., da ga je naznanil c. kr. deželnemu šolskemu svetu s prošnjo, naj bi pri visokem c. kr. naučnem ministerstvu izposloval, da se na tem zavodu predrugači jezikovna vredba v tem smislu, da se pomnoži število predmetov s slovenskim učnim jezikom. Za naše ljudsko šolstvo toliko važna zadeva se — kakor je razvideti iz petih vrstic marg. št. 2. — niti za las ni dalje pomaknila. Novo šolsko leto je že davnej nastopilo, a vse je še pri starem, vse je še osnovano po nenaravnih načelih, nasprotujočih zdravi vzgoji in didaktiki. Samo jedna reč ni ostala pri starem, in ta je, da se deželi nakladajo čedalje večja bremena za šolstvo. Vsako delo je svojega plačila vredno, pravi prislovica, a tudi plačilo mora biti primerno delu. Naše denarne žrtve pa so večje, nego je korist od tega, za kar toliko potrošamo. Zakaj? — Zato, ker moramo take delavce jemati v službo, ki so s tujim, našemu narodnemu znanstvenemu polju neprikladnim orodjem preskrbljeni. Obloženi so z zakladi, ki po svoji tuji naravi ne najdejo rodovitnih tal, kamor se pokladajo. In da govorim jasneje, priučili so se gojenci učiteljskega mnogo lepih vednosti v nemščini, da jih potem v maternem našem jeziku prodavati ne morejo. Kako bi li tudi mogli to storiti? So mar učiteljski kandidati učenejši in spretnnejši memo svojih profesorjev? Vsak bode rekel, da ne. In vendar se zahteva od učiteljev vstopivših v prakso, da upravičijo nade, ki se stavijo do njih gledé na njihov vzvišen poklic.

Na merodajnem mestu se ne pomisli, kako težaven je pouk v ljudski šoli, koliko ovir je premagovati, da se voz narodne izomike počasi tira naprej; ne uvaža se, da je čas mladosti drag in da treba z veliko spretnostjo porabiti šolsko dōbo, katera je osobito na deželi polna škodljivih presledkov, polna kvarljivih vplivov. Sredi taci in enakih neugodnosti stoji mladi, z najlepšimi ideali navdan učitelj. Rad bi sejal, rad bi pokladal žlahtne sadike v mlada srca, a prepriča se, da je tuj na domači zemlji, da je doma izučil se za — tujino. Mar ni to narobe svet? Takim razmeram mora enkrat konec priti. In kolikor kasneje se bode to zvršilo, toliko dlje bode naš narod škodo trpel. Zato bi bil skrajni čas, da se krene na pravo, naravno pot ter v prvi vrsti vredé jezikovne razmere na našem učiteljski po potrebah našega narodnega izobraženja in po načelih slavni vzgojiteljev vseh narodov na svetu.

Ljudski šoli pa ni samo naloga, da razvija mladini duševne moči, marveč po § 1. državnega šolskega zakona z dné 14. maja 1869, mora jo vzgajati tudi versko-nravno. Vsa omika brez te podlage nima nobene vrednosti, saj vidimo povsod v socialnem življenju, da je le oni človek blag, ki v sebi združuje izobraženost in versko-nravno čuvstvo. Komur manjka tega čuvstva, pa vkljub svoji olik največkrat zabrede v pogubo in pride pravici v roke, kjer se delajo poskusi z versko-nravnimi sredstvi zgubljenca zopet spraviti na pravo pot.

Navadno pa to zakasнено blaženje nima zaželjenega vspeha. Zato je vzgoja mladine v pravem, krščanskem verskem duhu v nežnih letih jedino sredstvo za njeno oblaženje, ki odgovarja človeškim in božjim pravicam. Ako se pa morajo otroci tako vzgojevati, umeje se samo po sebi, da morajo tudi vzgojitelji biti taki: vzgledno, pravno in versko vzgojeni.

In na to stran učiteljskega izobraženja se danes premalo važnosti poklada. Istina je, da vzgledi mičejo in nagibajo k posnemi; kjer tega ni, tam srce ostane hladno, mrzlo in otrpne za vse dobro in lepo!

V interesu obstanka vsake, torej tudi naše velike države, je, da je vzgoja učiteljev in mladine postavljena na tako podlago. Zato je država vzela šolo pod svoje varstvo, pod svoje nadzorstvo. To nadzorstvo pa ne zadostuje, če je samo formalno, ampak prošinjeno mora biti istega duha, kakor vsa vzgoja. Tako naj vse veje šolskega organizma izhajajo iz jednega zdravega debla, in sad je potem gotovo tudi plemenit in bogat.

Iz jednaci vzrokov bilo bi jako škodljivo, ako bi se nadzorstvo ondi delilo, kjer bivajo Slovenci in Nemci pomešano. O priliki razprave ob odgovoru visokočast. gospoda deželnega predsednika na interpelacijo zastran učnih razmer v Dragi čuli smo vest, da namerava gosp. minister ločiti nadzorstvo v kočevskem šolskem okraju, ker po izjavi gospoda deželnega predsednika ni lahko najti nepristranskih nadzornikov. Ta trditev o nepristranosti naših šolskih nadzornikov ni povsem osnovana. Ti vladni organi — to nam je in tudi visoki vladni dobro znano — si vsikdar prizadevajo, vladnim zahtevam gledé nemškega pouka več kakor zadostiti. Dejanjskega spričevanja o nemškem pouku na ljudskih šolah imamo dovolj. Mar je ne ščitijo vsi z vso pozornostjo in strogostjo, kjerkoli se mora gojiti po zakonitih določbah? Varovanje dostikrat neopravičenih nemških terjatev je vsikdar tako odločno — da bi si Slovenci smeli čestitati, ako bi bili jednake pozornosti in krepke brambe svojih pravičnih zahtev in potreb deležni.

Sto in sto slučajev nam eklatantno spričujejo, da ravno slovenski nadzorniki nepristransko sodijo naše šolstvo, o nemških pa tega ne moremo trditi. Nezaupanje do slovenskih nadzornikov ima svoj vir v političnih motivih, realne podlage pa nima nikakoršne; a nemških nadzornikov poslovanje je pa večinoma tako, da Slovenci ne moremo biti zadovoljni žnjim, ker je istinito pristransko, in gotovo je, da bi bili naši slovenski otroci na nemških šolah brez vsacega varstva. Po imenovanju izključno nemškega nadzornika za Kočevje vrglo bi se preporno jabolko med Nemce in Slovence, zato si usojamo visoko vlado svariti pred to nevarno namero.

V očigled vseh teh navedenih razlogov nasvetuje odsek za letno poročilo:

Visoka zbornica naj sklene:

„Deželnemu odboru se nalaga, naj stori pri c. kr. deželnem šolskem svetu potrebne korake, da se ljudska šola, namenjena vzgoji slovenske mladine, vredi povsod na podlagi verskega izpovedovanja in z izključno maternim učnim jezikom in da se zanj potrebno učiteljsko osobje pridobi, naj se naše učiteljske v smislu deželno-zborskega sklepa storjenega v IX. seji dné 5. novembra l. 1889. pri-

merno organizuje, ter šolsko nadzorstvo deželno, kakor tudi okrajno vsikdar izročča le nadzornikom, ki so jezika popolnoma zmožni.“

Deželni zbor kranjski.

(Petnajsta seja, dné 25. novembra.)

(Dalje.)

Zadnja točka pred pretrganjem seje bilo je poročilo poslanca Višnikarja o višji dekliški šoli v Ljubljani. V imenu finančnega odseka je predlagal:

„Ljubljanski občini se zagotavlja za vzdrževanje višje dekliške šole s slovenskim učnim jezikom letni prispevek s tretjino letnih troškov, toda ne več kot 4000 gid., in le s pogojem, da se učni načrt sestavi sporazumno z deželnim odborom.“

Poslanec Klun poudarja, da je vsled nove ponudbe g. Gorupa podlaga za višjo dekliško šolo bistveno izpremenjena. Prej bi bilo moralo mesto napraviti višjo dekliško šolo, ako je hotelo dobiti staro bolnišnično poslopje za obrtno šolo; zdaj tega ni treba, ampak ono dobi to poslopje za obrtno šolo ali druge učne namene, če tudi višje dekliške šole ne napravi. Zato je treba, da se mestni odbor še jedenkrat posvetuje o tej zadevi, predno izpregovori konečno besedo. Zato predlaga:

„Gledé na to, da je podlaga za višjo dekliško šolo po novi ponudbi g. Gorupa z dné 24. t. m. bistveno izpremenjena, se deželnemu odboru naroča, da naj mestnemu odboru ljubljanskemu naznani odstavek Gorupove ponudbe gledé višje dekliške šole in oziraje se na sklep deželnega zbora z dné 18. novembra 1889 o tem poročča v prihodnjem zasedanju.“

Poslanec Tavčar nasprotuje temu predlogu; poudarja, da hoče biti zloben v svojem današnjem govoru, da hoče namenoma žaliti in od prvosednika biti klican k redu. Mesto ljubljansko, — pravi, — plačuje največ davka, donša k vsem potrebščinam cele dežele po svojih prikladah, in adaj se kmetski poslanci nočejo ozirati na živo potrebo ljubljanskega mesta. Potem pripoveduje, kako se je bila narodna stranka vsled pomislekov poslancev Kluna in Detele dogovorila v klubu zaradi glasovanja gledé dekliške šole, da je sprejela dostavek, da se mora dekliška šola osnovati na versko-nravstveni podlagi, in da se ima načrt sestaviti dogovorno z deželnim odborom in odobriti od deželnega zbora, da pa zdaj nekateri nočejo držati častne besede; on in njegovi tovariši so brez ugovora glasovali za nunsko šolo, dasi se je imela odstaviti z dnevnega reda, ker jim je poslanec Klun rekel, da naj glasujejo zanj. In sedaj jih je njegova stranka na cedilu pustila. Če pojde tako naprej, — sklepal je dr. Tavčar, — morala se bo osnovati narodna stranka, ki bo odločno v nasprotju z drugo.“ On torej predlaga, kar je bilo o tej zadevi nasvetovano od poslanca Detele samega, in prosi deželni zbor, da naj pritrudi naslednjemu nasvetu:

„Ljubljanski občini se zagotavlja za vzdrževanje višje dekliške šole s slovenskim učnim jezikom letni prispevek s tretjino letnih troškov, toda ne več kot 4000 gid., in le s pogojem, da se višja dekliška šola ustanovi na versko-nravstveni podlagi, in da se organizacijski in učni načrt te šole sestavi sporazumno z deželnim odborom ter v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru v potrdilo izroči.“

Prisrčna želja, pokaranemu biti od prvosednika, se dr. Tavčarju ni izpolnila. Na galeriji so mu sèmtertja nekateri sicer pritrkavali, in deželni glavari je parkrat pozvončkal, ne da bi bil pa kaj drugega učinil.

Ko je poslanec Detela opozarjal glavarja na obnašanje galerije, pogovarjal ga je poslanec Klun, češ, naj se za galerijo ne zmeeni, ker ne bi bilo šuma, če bi bili poslušalci mirni, in šum hočejo imeti.

Dr. Tavčarju odgovarjal je poslanec Detela in poudarjal, da je vsled nove ponudbe g. Gorupa situacija vsa predrugačena. Njegovim somišljenikom, ki nasprotujejo ustanovi višje dekliške šole, se je očitalo, da s svojim uporom preprečijo zidanje nove bolnišnice in razširitev mesta ljubljanskega, ker Gorup bolnišnice ne kupi, če dežela ali mesto ne napravi višje dekliške šole. Druzega kupca za to svoto pa tudi ni lahko dobiti. Da bi se torej temu očitaniu izognili, stavili so on in njegovi somišljeniki tirjatev, da se mora nova šola osnovati na versko-nravstveni podlagi in da se mora vsa osnova in učni načrt te šole po dogovoru s šolskim svetom deželnemu zboru predložiti v potrjenje. V tem smislu je on prej predlagal dodatek k navštom deželnega odbora. S častno besedo pa se ni vezal nihče, ampak vsi njegovi somišljeniki so protestovali proti temu, da bi bilo to klubovo vprašanje. Zdaj je reč drugačena, in dr. Tavčar bi moral kot jurist vendarle priznati, da je podlaga bistveno izpremenjena. Mesto mora zdaj še jedenkrat govoriti, in potem se le pride vrsta na deželo, da tudi ona izreče svoje mnenje. Sicer se pa reč ne mudi, ker preteče še par let, predno se more bolnišnično poslopje izročiti kupcu, oziroma mestu ljubljanskemu.

Poslanec Hribar ponavlja nekatere reči, ki jih je govoril dr. Tavčar iz obravnave v klubu, in trdi, da je poslanec Klun stavil predlog, ki je dogovorjen z manjšino. Storil je to, da bi imel vratica odprta, kadar bo šlo za podporo višje dekliške šole. Poslanec Klun pravi, da mora vedeti, kakošna bo ta višja dekliška šola, predno ji dovoli kako podporo; ali vsi, tudi poslanec Klun dobro vedó, kakošen je višji dekliški zavod, zato so vsi pomisleki le prazni izgovori. V Ljubljani se ne more noben drugačen zavod ustanoviti, kakor na versko-nravstveni podlagi. Šola je za slovenski narod potrebna, zato bi se ji noben slovenski poslanec ne smel protiviti.

Nasprotnima govornikoma odgovarja poslanec Klun, rekši, da o tem, kar je pojasnil že njegov tovariš Detela, neče več govoriti, ampak le o nekaterih opazkah nasprotnih govornikov, vendar pa mora že naprej povedati, da ne zna in ne more tako robato govoriti, kakor dr. Tavčar. Ta pravi, da nimamo vzroka oporekati višji dekliški šoli, ker on in njegovi somišljeniki pritrjujejo zahtevi, da se mora šola osnovati na versko-nravstveni podlagi. Ali kaj si ti gospodje o versko-nravstveni podlagi mislijo, povedal je „Slovenski Narod“ v soboto, s čigar pojasnilom govornik in njegovi tovariši ne morejo biti zadovoljni. Za versko-nravstveno podlago ne zadostuje, ako se le krščanski nauk podučuje par ur na teden, ampak cela vzgoja se mora vršiti na tej podlagi. Poslanec Hribar pravi, da moramo vedeti, kakošni so višji dekliški zavodi. Gotovo to vémo, tega pa zdaj še ne vémo, ali bo nameravana višja dekliška šola v Ljubljani taka, kakoršna bi morala po naših vzorih biti. Predno ji torej zagotovimo podporo, jo moramo imeti pred seboj; moramo spoznati iz načrta, je li deželne podpore vredna ali ne. Mestni zbor sam ni prav vedel, kakošna šola naj se napravi; enkrat se je reklo, da naj bo samo meščanska šola. Če bi se pa napravila le meščanska šola, bi on (Klun) ne mogel glasovati za podporo take šole, ker bi si potem tudi drugod napravili take šole in zahtevali od dežele podporo ter ji nakladali novih bremen. Če poslanec Hribar pravi, da si hočemo z današnjim predlogom odprta držati le nekaka vratica, ga moram opozarjati, da so nam vrata odprta tudi tedaj še, ako se sprejme predlog dr. Tavčarja; ker tudi po tem predlogu je konečna dovolitev podpore odvisna od osnove in načrta, ki morata ugajati večini deželnega zbora. Če se je dr. Tavčar skliceval na glasovanje za uršulinsko šolo, ga moram opozarjati, da on (Klun) nobenemu poslancu, vzlasi pa dr. Tavčarju ni prigovarjal, naj glasuje za uršulinsko šolo. On se je protivil le temu, da naj se uršulinska šola dene z dnevnega reda in reši ob enem z bolnišnico in mestno višjo dekliško šolo. Po nepo-

trebnem ste se bile že prej zvezale dve različne reči, namreč zidanje nove bolnišnice in višja dekliška šola, njemu se torej ni zdelo primerno, da bi se ta štrana še bolj zamotala in pridejala k tej nenaravni zvezi še tretja reč, ki nima z njo pravi nič opraviti, to je nunska šola. On je torej le zahteval, da naj se ta reč reši v soboto, vzlasi ker se je ta rešitev mudila tudi zaradi deželnega zaklada. Če se njemu in njegovim somišljenikom očita, da so Tavčarjeve pristaše pustili na cedilu, se on sklicuje na ude finančnega odseka, ki naj povedó, ali je on (govornik) le količkaj kriv tega, kar se je v petek godilo v finančnem odseku. Če se je vsled tega spremenila podlaga, naj svojo grajo obračajo drugam. Po njegovi sodbi pa je podlaga vsled nove ponudbe g. Gorupa bistveno spremenjena. Mesto po blagem namenu g. Gorupa ni več zavezano, da bi moralo šolo napraviti, ako hoče dobiti bolnišnično poslopje za obrtno šolo; če ste torej poštene, morate to reč mestnemu odboru še enkrat predložiti v rešitev in mogoče je, da se bo našlo še nekaj mož, kateri se ne bodo vpognili terorizmu, s kakoršnim hočete tudi nas siliti za pritrjitev višji dekliški šoli. In če dr. Tavčar pravi, da se mora vsled našega ravnanja osnovati nova narodna stranka, ki bo stala v nasprotju s sedanjo, mu mora odgovarjati, da se je bilo to že enkrat zgodilo, in da so se tedaj vršile še burnejše prikazni v deželnozborni dvorani; ali naposled je dotična stranka sprevidela brezvspešnost svojega prizadevanja ter se je zopet povrnila k staremu geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Če hočejo zopet nekaj enacega poskusiti, naj le poskusijo in videlo se bo, če bodo srenejši od prvih.

Govoril je še župan Grasselli, rekši, da je hotel tudi on predlagati nekaj, kar pa nekateri niso hoteli sprejeti, dasi je bilo jednakega pomena, kakor predlog poslanca Kluna. Razlika je bila samo med besedico „vzdrževaje“ lanski sklep in „oziraje“ se na lanski sklep. To kaže, da si niso hoteli odprta držati samo vratica, ampak široka vrata. Za deželo se vsled nove ponudbe Gorupove ni ničesar izpremenilo, ampak le za mesto. Dežela že danes lahko sklene, ali bo šolo podpirala, ali ne.

Za njim se še jedenkrat oglasi poslanec Detela in opozarja, da vsi govorniki zmerom jedno in isto trdijo, dasi bi moral dr. Tavčar kot odvetnik priznati, da je stališče v resnici sedaj vse drugačno. Sklepa svoj govor z izrekom Wallensteina: „Ihr seid wie Weiber, die, nachdem man Vernunft gesprochen stundenlang, — immer wieder zurückkommen auf ihr erstes Wort; — Vi ste kakor babe, katere po večurnem priporočanju, da naj bodo pametne, zopet pričenjajo s prvotno besedo.“

Po konečni besedi poročevalca Višnikarja predlaga dr. Tavčar glasovanje po imenih. Za predlog poslanca Kluna glasujejo: Apfaltrern, oba Auersperga, Braune, Detela, Dragož, Klun, Lavrenčič, Liechtenberg, Luckmann, Ogorelec, Pakiž, Papež, Povše, Rechbach, Schaffer, Šveglj, Wurzbach. — Nasprotno so glasovali: Bleiweis, Grasselli, Hribar, Kavčič, Kersnik, Klein, Murnik, Pfeifsr, Šuklje, Svetec, Tavčar, Višnikar, Vošnjak. — Deželni glavari in poslanec Stegnar nista glasovala; odsotni so bili: Gorup, knezoškof dr. Missia, Taufferer in Žitnik.

Predlog poslanca Kluna je bil torej sprejet z 18 glasovi proti 13.

Po tem glasovanju deželni glavari ob eni popoldne pretrga sejo in nadaljevanje napove za tretjo uro popoldne.

Temu poročilu imamo še dodati, da je g. deželni predsednik na interpelacijo poslanca Hribarja takoj v dopoldanski seji odgovarjal, rekši, da mora samo eno opazko interpelacije, popraviti, kakor da bi bil on namreč poslancu Turkju rekel, da smejo Dražani skleniti pogodbo z Lauričem brez skrbi. Kaj takega, pravi g. baron Winkler, jaz nisem rekel, ampak rekel sem le, da naj sklenejo pogodbo, če mislijo, in naj tudi sekajo tamošnje gozde, če s tem ne prekoračijo gozdnega zakona, pri čemur bi zapadli kazni, kakoršna je odmerjena v omenjeni gozdni postavi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. novembra.

Notranje dežele.

V *tirolskem deželnem zboru* je predložil v sredo cesarski namestnik napovedane šolske predloge in sicer o šolskem nadzorstvu in o ustanavljanju ljudskih šol. Obseg teh predlogov še ni popolno znan, vendar je sklepati, da je vlada dokaj

odjenjala od svojih zahtev, ker se hočejo tirolski konservativci za zdaj sprijazniti in zadovoljiti s temi vladnimi predlogi; ob enem pa zatrjujejo, da ne bodo o šolskem vprašanju določili nobenega sklepa, ne da bi bili z njim zadovoljni škofje. — Kakor vse kaže, bode tirolski deželni zbor še enkrat sklican, da obravnava temeljito te šolske predloge.

V *Krakovem* je bil dné 25. t. m. po strastni volilni borbi izvoljen kandidat demokratične stranke, dr. Sokolovski na mestu umrlega dr. Mahalskega z večino 631 glasov.

Cesarski namestnik v Dalmaciji je slovesno vsprejet pri svojem prihodu nastopil svojo novo službo; v svojem nagovoru je poudarjal, da hoče strogo in nepristransko čuvati v deželi, da se izvršujejo državni zakoni.

Grof Appony izgublja zaupanje mej ogrskimi katoliki. Konservativni list „Magyar Allam“ piše: Grof Appony se je s svojim zadnjim govorom popolno ločil od onih, ki so pričakovali od njega, da bo pravice katolikov ako ne zagovarjal, vsaj spoštoval. Sedaj je pa cerkvi dal slovo kakor zastareli instituciji, civilni zakon napisal na svojo zastavo in se s tem ločil od načel katoliške cerkve.

Vnanje države.

Srbija. Iz Beograda poročajo dné 25. nov. „Pol. Corr.“: Iz Dibre se naznanja novo ropanje Malisorcev. Vasi Kovorasti, Rosanje, Laščane in Lešnico je napalo v tem meseci 200 Malisorcev ter pokradlo vaščanom do 10.000 glav domače živali. V vasi Laščane so vpepelili 40 poslopij. Tudi so odvedli Arnavtje jedno deklico iz Vruteke. Ko jo je hotel njen brat rešiti iz roparskih rok, so ga umorili. V začetku tega meseca so Arnavtje oropali cerkev v vasi Ničiforov.

Rusija. „Novosti“ poročajo: „Ker kaže poskus s podčastniško šolo pešcev v Rigi dobre vspehe, sklenilo je rusko vojno ministerstvo več tacihi zavodov osnovati, kjer se bodo šolali ruski podčastniki. — Srbskim častnikom je dovoljen vstop v ruske vojaške zavode, za kar je srbska vlada iskreno zahvalila rusko vlado.“

Italija. Po najnovejših poročilih izvoljenih je v 455 volitvah 357 pristašev vladne stranke, 10 udov nezanesljive stranke, 25 pristašev opozicije levičarjev in 10 opozicije desničarjev, 41 radikalcev, 7 socialistov, pri 5 volitvah bode ožja volitev.

Nemčija. Kakor utegne že znano biti, bila je te dni v Berlinu v palači nemškega državnega kancelarja pojedina, katere se je vdeležilo mnogo dostojanstvenikov. Cesar Viljem, ki je bil tudi navzoč pri obedu, pogovarjal se je živahno z Miquelom. Po obedu se je cesar pogovarjal z navzočimi in sicer največ o političnem položaji. Mej drugim je opomnil, da so mu zoprna vsa dogmatična prepiranja. Ko je omenil socialnopolitiških zadev, rekel je, da so kongresi socialnih demokratov neplodnosni, njih voditelji gojé samo razdirajočo kritiko, toda nič ne storé v pozitivno pospeševanje postavo-daje. Prekucijske nakane je treba zmirom previdno in energično pobijati. Tudi o vodnih cestah in kanalih je govoril cesar ter opomnil, kako velikega pomena so take naredbe za vojne čase. Windthorst se je tega dné prvič predstavil nemškemu cesarju, ki ga je povpraševal v pogovoru, kako se počuti.

Francija. Poročalo se je že brzojavnim potom, da je francoska vlada povodom umora ruskega generala Seliverstova prišla v Parizu bivajoče nihiliste ter jih odposlala preko mej, vendar to poročilo baje ni utemeljeno. Ta korak bo francoska vlada storila še le po dovršeni preiskavi o imenovanem umoru Seliverstova.

Nizozemsko. Iz Hage se poroča 25. novembra „N. Fr. Pr.“: Kraljica-regentinja je ukazala šestindvajsettedensko žalovanje za umrlim nizozemskim kraljem Viljemom III. Truple kraljevo se bo položilo v rakev še le 4. decembra, katero bodo prepeljali s posebnim vlakom 1. decembra v Hago. Kraljica in regentinja dojeti istega dné tja, da se vdeležite pogrebnih slovesnostij. Pri pogorebu bo govoril profesor Beets o umrlem, 41 let vladajočem nizozemskem kralji.

Anglija. Prestolni govor, s katerim je bila dné 25. novembra otvorjena angleška zbornica, zatrjuje, da se niso vnanje razmere od zadnjega zasedanja nič izpremenile in da evropski mir ni v nevarnosti. Prestolni govor omenja pogajanja z Italijo z ozirom na njune naselbinske interese v Afriki. Nadalje opomni, da se je s Portugalom sklenila začasna pogodba in izraža upanje, da se bode pogajanje gledé na ribarstvo ob neufundlandskem obrežji ugodno dovršilo. Potem omenja imenovani govor slabe krompirjeve letine na Irskem, vsled tega nastale bede med tamošnjim prebivalstvom ter pravi, da bode storila vlada potrebne korake v olajšanje bede irskih prebivalcev. — Da bi le ne ostale to prazne fraze in bi se res ozrla Anglija z usmiljenim očesom na ubogi irski otok.

Portugal. Kakor poročajo listi, vložil je portugalski finančni minister, Mello Gouvea, svojo ostavko. Njegov naslednik je naprednjak Cunha.

Izvirni dopisi.

Iz *Kamnika*. Sklicujé se na § 19. zak. z dné 17. decembra 1862, št. 6 drž. zak. ex 1863, prosi se slavno vrednštvo dopis „Iz Domžal“, v Slovenca šte. 269, popraviti tako-le:

Ni res, da sem se pri političnem ogledu 10. oktobra 1889 prav prijazno pogovarjal s kmeti ter jim to in ono reč razjasnil, marveč je resnica, da sem takrat posloval še na Brdu kot ces. kr. okrajni sodnik.

Kamnik, dne 25. novembra 1890.

Ces. kr. okrajni sodnik:

Polec.

Iz Kamnika, 25. novembra. Prav ganljiva slovesnost vršila se je poslednjo nedeljo po binkošnih v tukajšnji frančiškanski cerkvi. Blagoslovljena je bila ta letos znotraj popolnem prenovljena cerkev. Blagoslovljenje prevzel je mil. prošt ljubljanske stolne cerkve p. n. g. dr. Leonard Klofutar.

Točno ob 9. uri pristopi g. prošt, spremljan od čast. gospodov iz okolice in domačih patrov, k velikem altarji in opravi blagoslovljenje, kakor je predpisano v obredniku. Na to stopi na leco in govori o besedah: Gospod! ljubim lepoto tvoje hiše. V uvodu omenjal je zgodovino cerkve in samostana frančiškanskega. Leta 1493. je bil sozidan samostan in cerkev. To veliko delo storiti se je moglo le z združenimi močmi. Zgodovina pové, da so se združili plemenitaši, vrli meščanje kamniški in blagi okoličani kamniški, da se je pozidalo oboje poslopje. Zob časa storil je svoje. Razjedal je, se vé, da polagoma. Kazati se je jelo, da bo oboje zidanje razpadlo, ako se temeljito ne popravi. Našel se je blag dobrotnik, plemenit po rojstvu, plemenit po delih: Jakob Schell de Schellenburg. Obilne troške te temeljite poprave pokrili je on sam.

Letošnje prenovljenje cerkve stalo je 4000 glđ. Res, velika vsota. Laskovo omenja učeni gosp. govornik sedanjih meščanov kamniških in okoličanov, kajti na njih vrata trkal je čast. p. Konstantin Luzar, gvardijan kamniškega samostana. Trkal ni zastoj. Troški so do malega pokriti. Bog jim povrni!

Vi ste pripomogli, da je cerkev tako lepa. Prav tako! Skrbite pa tudi za to, da bo vaša duhovna hiša — duša — vsa prenovljena — lepa. To je govornik na dalje razpravljajal.

Po govoru je bilo darovanje za cerkev. Prav lepo je bilo videti dolgo vrsto mož in mladenčev iti okolu altarja. Da ženski spol ni zaostal, je umevno. Na to je sledila sv. maša, katero je služil mil. g. prošt z obino asistencijo.

Pri obedu, h kateremu je p. gvardijan več odličnih gospodov povabil, napivalo se je običajno. Omeniti hočem napitnico p. gvardijanovo: Ne bil bi se upal pričeti to delo, ako ne bi bil dobil poguma. Dobil sem pa pogum vsled darú, kateri so poslali naš presvitli, resnično dobrotljivi cesar Franc Jožef. Vsi navzoči zaklicali so trikratni „živio“ cesarju.

Naj omenim še umetnike, kateri so imeli delo pri prenovljeni cerkvi: Franc Tavčar iz Lok pri Mengšu zidarska dela, Alojzij Prašnikar tlak, Franc Osole prenovil je altarje, Simon Ogrin in Anton Jebačič slikarstvo in ornamentiko.

Vsi so primeroma po ceni dobro dovršili delo. Naj bodo torej priporočeni, zlasti, ker so domačini.

Dnevne novice.

(Klub amatérjev-fotografov) v Ljubljani je v zadnji seji sklenil, da razširi društveno delovanje in najame lastno stanovanje, do katerega bo imel vsak ud vedno pristop in v katerem se bode nahajal društveni laboratorij z vsemi pripravami za izdelovanje negativnih in pozitivnih slik. V ta namen rabi društvo primerno sobo brez hišne oprave s posebnim vhodom, če mogoče bolj v središču mesta. Dotične ponudbe sprejema odbor (Virantova hiša, I. nadstropje).

(Volitev občinskega odbora.) Iz Dobrove se nam poroča 25. novembra t. l.: Pri današnji volitvi občinskega starešinstva za dōbo treh let bili so izvoljeni sledeči gg.: Miha Novak, posestnik v Razorah št. 6, za župana; kot svetovalci pa: J. Fr. Seunig, graščak v Bokaleh, Josip Zore, po domače Malnar, na Dobrovi št. 33, Anton Rotar v Šmartinem št. 7 in France Črne v Kozarjih št. 7, vsi posestniki in vzorni možje.

(Posvečenje portatilijev.) Prezviseveni gospod knezoškof ljubljanski so danes posvetili 68 portatilijev (prenesljivih altarjev) za razne cerkve svoje škofije.

(Veščaki.) Graško deželno nadsodišče objavlja seznam onih veščakov, koji bodo od okrajnih sodišč na Štirskem, Koroškem in Kranjskem l. 1891.

k vršečim se odškodninskimi razpravami povodom izrecne razlastitve gledé zgradbe in prometa po železnicah poklicani. Seznam obseza povsem 106 oseb; med njimi se nahajajo iz Ljubljane gospodje: Fr. Witschl, deželni inženér; Vaclav Stedry, c. kr. upok. nadinženér in hišnik; Ivan Duffé, mestni inženér; po deželi pa gospodje: Leop. Dekleva, mlinar in posestnik v Bujah; Matevž Premrou, posestnik na Ubelskem; Fr. Kavčič, posestnik v St. Vidu na Vipavskem; Jos. Košir, posestnik v Žejah; Janez Gusel, posestnik v Škofji Loki; Ivan Ovin, zasebnik v Kranji; Miha Razinger, poštar in posestnik Podkorenem; Fr. Omersa, trgovec in posestnik v Kranji; Ivan Majaron, posestnik v Borovnici; Miha Šlajpah, posestnik v Vel. Loki; Ignasij Klemenčič, posestnik v Kamen. Potoku; Ljud. Koračič, posestnik na Mirni; Janez Dullar, posestnik v Rodni pri Trebnjem; Jan. Levec, posestnik in občinski predstojnik v Mengiši; Avgust Trpiuc, hišnik v Kamniku; Ivan Brenčič, posestnik na Vrhuiki, in Oskar baron Lazarini, civ. inženér v Gradci.

(Zadušil) se je dne 18. t. m. posestnik Jožef Doberšek v Vočni, ki je imel navado, da je šel vsak večer v kuhinjo kuriti in gret se. Žena ga je našla mrtvega v kuhinji. Zdravnik poklican iz Mozirja ni mogel drugega, kakor potrditi, da se je nesrečnik zadušil.

(Iz Celovca.) Naše kat.-politično in gospodarsko društvo je začelo danes svoje zborovanje ob 3. uri v veliki dvorani hotela „pri Sandwirthu“. Gostov se je zbralo od začetka čez 200 mož. Bilo bi prišlo gotovo več, če ne bi bilo padlo toliko snega, kakor se je zgodilo danes čez noč. Gospod poslanec Gregor Einspieler je pozdravil vse zbrane in je podal račun o svojem delovanju. On se je zopet letos potegoval za slovensko versko šolo. Nemški poslanci v koroškem deželnem zboru so molčali izvan enega in so dajali le z zvōki „mutastih“ svoje misli na znanje. Drugi poslanci, ki so slovenske krvi, pa so iz raznih ali kruhoborskih ali častilakomnih načel zapustili svoj tabor slovanski in so začeli po svoji materi udrihati, tisti so začeli govoriti proti našima poslancema Einspielerju in Muri-ju. — Posestnik Lipuš iz podjunske doline pozdravi kot kmet vse zbrane in poudarja posebno, kako se je slovenska podjunska dolina zdravila, ker je zopet oba svoja poslance izvolila. „Posebno je treba za nas versko-narodne šole. Čudim se, da zavoljo te tako pametne reči morata naša poslancea toliko trpeti. Mi kmetje Vama izrečemo svoje sočutje in bodita zagotovljena, da Vam vsi Podjunčani ostanemo zvesti.“ Živijo Einspieler in Muri! Govor je bil velikokrat odobran z „dobro“klici pa viharim ploskanjem. Gospod B. je pojasnil besede gospoda poslancea Plawetza, „da govori v imenu slovenske stranke“ mož, ki je izvoljen le od nasprotnikov naših v deželno-obrtnijski vladni stranki. — G. Legat se je v srčnem govoru vsem zahvalil ter je dalje poudarjal veliko važnost prihodnjega štetja ljudij. Potem je dal natančni pouk o vsem, kako se je našim držati pri ljudskem štetju. — Gosp. Einspieler poudarja posebno važnost ljudskega štetja v Celovci, kjer Slovencev toliko živi. — Gosp. Pirč (iz Ljubljane) izvrstno govori o veliki važnosti kmetškega stanu. Njegov govor je posvečen kmetškemu stanu. Slabo stanje kmetškega stanu: kakšna nevarnost za prihodnji čas! Gospod govornik je za napredek v kmetškem stanu, isti naj se ne brani novostij, naj izkušnje našega časa izkoristi, in naj tudi bolj štedí! Gospod govornik je podal tudi kmetom prav izvrstni nauk o živinoreji. Ta govor, ki je bil strokovnjaško izvrsten po vsebini kakor po obliki, je bil od kmetov in vseh poslušalcev navdušeno sprejet. Kmetje so poslušali pazljivo in se zahvalili gospodu govorniku.

(Razpisane župnije) V moravški dekaniji je razpisana župnija St. Ožbalt, v ljubljanski dekaniji vsled resignacije župnija St. Vid nad Ljubljano. Prošnje so vložiti do 12. decembra 1890.

(Družbe zmernosti) so se na novo ustanovile pri Sv. Katarini, v Javorjah, pri Sv. Lenartu in v Beli peči na Gorenjskem.

(Društvo sv. Rafaela za varstvo katoliških izseljencev.) Dne 6. marca 1890. t. se je osnovalo na Dunaju društvo sv. Rafaela, ne da bi se podpiralo izseljevanje, marveč da bi onim, ki so se odločili zapustiti domovino, stalo na strani zlasti z duhovniško podporo. Grozno je namreč brati, kako da se od brezvestnih agentov v najgrše namene zlorabijo zlasti mladi izseljenci ter jih mnogokrat

oropajo vere, vesti in premoženja. — Vodstvo tega društva je na Dunaju. Odbornikov je 15, in se pri izbiri odbornikov ozira tudi na posamezne avstrijske kronovine. Ne vémo, ali imajo v tem društvu Slovenci svojega zastopnika, to pa je gotovo, da bi bil zelo potreben z ozirom na številne izseljence zlasti iz slovenskih pokrajin. Društvu je plemenit namen, pojasnjevati izseljencem težave in nevarnosti, odvrčevati jih od dolzega pota, ako pa se odločijo na pot, da jim v gmotnih in duševnih potrebah stoji na strani kot mlademu Tobiju Rafael vodnik.

(Tovarno „Zagorka“ v Bedekovčini na Hrvatskem) za prsteno in ilovnato robo založili so kapitalisti s Češke in Šlezije; gradijo jo že leto in dan in se izroči prometu 15. dan decembra. Tovarna bode izdelovala trotoarne plošče, cevi itd. za tlak cest in hodišč zagrebškega mesta.

(Iz Bele krajine.) 25. novembra 1890. Kakor nas je bil predlog gosp. poslance Pfeifer-ja o neposilni legalizaciji pisem, katerih vrednost 100 glđ. ne preseže, razveselil, tako močno nas je propad tega predloga iznenadil in presenetil. Presenetil tembolj, ker so baš nekateri poslanci mest tudi proti predlogu glasovali. O nasprotnem glasovanju zoper Pfeiferjev predlog smo bili sploh vsi grozno osupnjeni. Znana Vam je bēda in velika revščina dolenjskega kmeta in zdaj, ko je prilika bila njegovo žalostno stanje saj nekoliko zboljšati, je večina naših poslancev polajšanje kmetijskih žalostnih razmer žalibog brezdušno odklonila. Ta brezozirnost na kmetijski revni stan se ne dá nikakor opravičiti. Naj je dr. Tavčar utemeljil kakor si bode odklonitev omenjenega predloga, opravičeno to ni nikakor. Misliti si, da mora kmet zaradi zares nepotrebnega legalizovanja po 2, 3, 4 in do 5 ur daleč hoditi, koliko časa in denarja mora on po nepotrebnem potrošiti? Koliko mora vrhu tega pri notarju za njegovo delo in za legalizacijo plačati, kar ne bi treba, ker kako malo pobotnico, kupno pismice za kupljeno parcelo v vrednosti 20, 30 do 100 glđ. bi si lahko doma dal napraviti in ne bi časa, ne denarja skoraj nič porabil; rajši bi doma kaj delal, in za svojo kmetijo si kaj preskrbel. Upam pa vendar, da bode prihodnje leto enak predlog bolj povoljno rešen nego letos. — Opomba vredništva: Od mnogo strani dobivamo jednaka poročila, to nam je v znamenje, da smo zadeli pravo, ker smo brez ozira na desno ali levo ošibali glasovanje onih poslancev, ki svojim volilem niso privoščili te majhne polajšave pri vedno rastočih troških.

(Predavanje.) Prihodnjo nedeljo bo predaval v mariborski čitalnici gosp. vikar Anton Borsečnik o „neresenihih zagonetkah iz svetovne in cerkvene zgodovine. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Iz železniških krogov) prejeli smo nastopno izvestje o gospodarjenju bolniške in podporne blagajnice za poslujoče pri c. kr. avstrijskih državnih železnicah od dne 1. avgusta do 31. decembra leta 1889. Veseli nas, da je obratno vodstvo v Beljaku oskrbelo tudi slovenski izkaz, ki v posnetku slōve: „Bolniška in podporna blagajnica za službujoče ces. kr. generalnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic preustrojila se je dne 1. avgusta 1889 v zahtevam zakona z dne 30. marca l. 1888. o bolniškem zavarovanju delavcev ugajajočo delovršbeno bolniško blagajnico pod naslovom: „Bolniška blagajnica za poslujoče, c. kr. generalnemu ravnateljstvu avstr. državnih železnic podredjene.“ Iz uprave pred dnem 1. avgusta 1889 pohajajoče premoženje početkom napominane blagajnice se spoji z istodobno pohajajočim premoženjem bolniško-podpornega društva Ivovsko-černoviške-jaške železnice in z onimi pripadajočimi deleži v upravo c. kr. generalnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic prešlih prōg I. ogrsko-gališke železnice in ogrske zapadne železnice gledé premoženja prejšnjih bolniško-podpornih društev obeh poslednjih železnic v poseben, toda v mejah preustrojene bolniške blagajnice ostali zaklad, čegar dohodki se bodo uporabili z dovoljenjem nj. ekscelence g. trgovinskega ministra vsako leto v podporo vsled bolezni ali umrtja brez svoje krivde v bēdo pahnjениh članov z 1. dnem avgusta l. 1889. na mesto vseh prej napominanih bolniško-podpornih društev in blagajnic stopivše bolniške blagajnice za one službujoče, ki so podredjeni c. kr. generalnemu ravnateljstvu avstrijskih državnih železnic ter v podpiranje istih ferijalnih kolonij za otroke železniških službujočih in delavcev, koje je zasnovalo društvo za božična darila in ferijalne kolonije, oziroma v dosego daljših jednacih človeko-

ljubnih svrh. — Kakor kaže izkaz o gospodarjenju bolniške blagajnice za l. 1889., zaključila je bolniška blagajnica za c. kr. generalnemu ravnateljstvu avstrijskih državnih železnic podredjene služabnike prvo svoje (petmesečno) upravno obdobje s prebitkom v svoti 16.363 gl. Ta vspeh pa pohaja samo odtodi, ker se vsi troški v poslednjem četrtletju leta 1889. uporabljenih lečil niso poplačali in zaračunili v tem, temveč stoprav v prihodnjem letu (1890). Ker ti troški presežajo znesek 16.363 gl., zaključuje se upravno leto 1889. v istini s primanj-kavo. Rezervni zaklad blagajnice prejel je tekom poslovne dobe polno, postavno določeno (20 % vseh vplačil v blagajnico) dotacijo; iz teh v ta namen prihranjenih gotovih kupila so se 5 1/4 % železniška državna dolžna pisma ces. Fr. Jos. železnice. Blagajnica je imela konci leta 38.447 članov (ne všteti pri železnici samo v začasnem službovanju stoječih oseb); izmed teh spadalo je 2711 oseb uradniškemu osebju, 2396 strojnemu osebju, 3397 bilo je sprevoznikov, 10.334 osebju na postajah, 15.664 osebju na prôgah in 3945 osebju po delavnicah. Za zdravljenje teh članov, njih ženâ in otrok bilo je izbranih 296 železniških zdravnikov; poleg tega so bili pa v mnogih nujnih slučajih poklicani zasebni zdravniki v prvo pomoč. Zdravila je dajalo 400 lekarn, koje so dovoljevale 5 % do 25 % popusta ali nižje cene. Blagajnica bila je v spojitvi z 88. zdravilnimi zavodi.

(Uniforma za dijake.) Listi poročajo, da name-rava naučni minister za srednješolce uvesti posebne barvene kapice namesto klobukov, kakor so v na-vadi na nemških srednjih šolah. — Na svetu se vse spreminja; pred kakimi 12 leti so si v Ljubljani slovenski gimnazijci enega razreda omislili domače kape, a nosili so jih samo eno nedeljo, ker je pre-povedal to nošo tedanji gimnazijski vodja, sedaj pa nekaj jednakega namerava uvesti naučni minister sam. Dijaki bodo gotovo veseli te naredbi, ki je prvi korak do dijaške uniforme.

(Iz Zaloga pri Cerkljah, 25. novembra): Ker še nihče ni poročal, naznanjam vam jaz, da smo v Zalogu začetkom tega meseca (5. novembra) dobili duhovnika. Tri leta, odkar je gospod Hiti pri nas umrl, smo ga pogrešali. Toliko večje je bilo veselje, ko smo zvedeli, da pride k nam g. Vinc. Mayr, du-hovni svetovalec, poprej župnik na Breznici. Pokanje možnarjev in pritrkavanje zvonov nam je oznanjalo njegov prihod. Postavljenih je bilo več mlajev, dva sta nosila napis: „Z veseljem Vas sprejememo“. Na-proti mu je prišla šolska mladina z gosp. učiteljem in mnogimi vaščani. Še večje veselje je bilo v ne-deljo ob dopoldanski in popoldanski službi božji.

Znano je, kako je tega gospoda neznan hudo-delnik na Breznici po noči napadel. Vsled hudih ran je leva roka močno poškodovana, dva prsta sta po-polnoma mrtva. Rane na desni roki so se precej dobro zacelile. Hudo preskušnjo je Bog poslal vl-lemu gospodu, a on jo možko prenaša. Vdan v voljo božjo nič ne toži, le to obžaluje, da v duhovnem pastirstvu ne more več tako delovati, kakor poprej. Hudodelnik, ki se skriva svetne pravici, bo pred Bogom račun dajal. Gosp. V. Mayr naj pa pri nas mnogo let zdrav in vesel vživa zasluženi pokoj. Bog ga ohrani!

Sole sedaj ni v Zalogu, ker je naš učitelj, go-spod Vendelin Sadar, nevarno zbolel; previden je bil s svetimi zakramenti za umirajoče. Nekoliko se boljše. Bog mu daj zdravje!

(V Trstu) se je vršil dné 23. t. m. napovedani javni shod, pri katerem je bilo kakih 300 vdeležen-cev pričujočih. Gospod Ivan Nabergoj, izvoljen za predsednika, pojasnjuje sedanj položaj vprašanja bodoče užitninske linije, pravi, da se je stvar vsled netaktnosti nekega mestnega zastopnika na slabo obrnila za okoličane ter meni, da bi bilo najbolj modro, predložiti peticijo državnemu zboru in odpo-slati posebno deputacijo do cesarja. Obojni predlog navzoči sprejmó soglasno in voli se odsek sedmerih članov, da sestavijo peticijo. V ta odsek so izvoljeni gg.: Nabergoj, Mandić, Cotić, dr. Sancin, Martelanec, Sancin-Drejač in Trobec. — O drugi točki, o ljudskem štetju, govoril je g. Mandić ter omenjal, kako bo v zlasti v Trstu treba paziti, da se pri ljudskem štetju umetno ne zmanjša število v Trstu bivajočih Slovanov. Spod-bujal je navzoče, da naj vsakdo v tem oziru stori svojo dolžnost. — K sklepu so napravili poslancu Nabergoju burno ovacijo v znamenje, da imajo okoličani popolno zaupanje do njega in da ne ver-

jamejo lažnjivim italijanskim klevetnikom, ki hočejo vse hudo zvreči na vrlega poslanca. Naj bi bil ta shod prvi korak do lepega, bratskega sporazumljenja med okoličani.

(Slavnost slovenska v Celovcu), katero je osno-valo katoliško politiško in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem, vršila se je večeraj zelo si-jajno. Prejeli smo sinoči, ko je bil list že dogotov-ljen, naslednji telegram: Vkljub jako neugodnemu vremenu vdeležba ogromna. Nad dvesto rodoljubov je zbranih pri zboru. Govori so navduševalni. Izvrsten je bil v zlasti govor tajnika kmetijske družbe, gosp. Pirca, o živinoreji; vzbudil je burno odobravanje. — Slavnost zvečer obeta biti posebno sijajna.

(„Prvi petek“) vsakega meseca božjemu srcu Jezusovemu posvečen — tako se zôve kojižica, ki je ravnokar izšla v tiskarai družbe sv. Mohorja v Celovecu. Izdala in založila jo je bratovščina presv. Marijinega rožnega venca v Makolah z dovoljenjem in priporočilom največast. knezoškofijstva lavan-tinskega in obsega (16°, str. 58) pouk o čiščenju in o bratovščini presv. božjega srca, navod k obha-janju prvega petka ter primerne molitve in pesmi. Dobiva se v bukvarni Theod. Kaltenbrunner-ja v Mariboru po 15 kr. izvod; za sto izvodov vkup znižana je cena na 12 gl., in za petdeset na 6 gl. 50 kr. Po ravno isti ceni dobiva se tudi po drugih slovenskih bukvarnah in pri čast. župništvu v Makolah.

Raznoterosti.

— Štirideset tisoč vrst peš pre-potoval je neki Rus, po imenu Balaruh, ki je prišel od severnega Ledenege morja dné 8. no-vembra v Odeso. Skozi neizmerne ruske gozde je šel ta izvanredni pešec sam s potnim lesom v des-nici. V zaupanju v Boga je nastopil svoje popoto-vanje iz Arhangela, da bi vse pokrajine od severa dolgi do juga peš preromal. Namenjen je v sveto deželo. Čez Bospor ga bode prenesla ladia, potem bo pa zopet peš naprej korakal. Ta čudak ima kakih štirideset let. Postave je srednje velike, prsi mu pokriva velika brada in izpod pokrivala se mu vsipljejo dolgi lasje. V Palestini si bode ogledal vsa sveta mesta in šel na sinajsko goro. Potem bo spet svoje dolgo potovanje nastopil ter si ogledal hrib Atos in mnogoštevilne samostane. V Odesi moza jako občudujejo, toda vsa darila zavrača z opombo, da ne potrebuje na svojem romarskem po-potovanju nič drugega, nego soli in kruha.

— Dvestosedemdesettisoč židov je ruska vlada od leta 1881 iztirala iz Rusije. Iz Ru-sije prognani židovi se selijo največ v Ameriko.

Telegrami.

Celovec, 26. novembra. Postavni načrt z ozirom na uravnavo Zile s troški 268.000 gl., od katerih bode dal polovico državni me-lioracijski zaklad, bil je sprejet po daljši razpravi v drugem in tretjem branji.

Praga, 26. novembra. Pri nadaljni raz-pravi o predlogu kulturnega sveta je poslanec dr. Mattuš pojasnjeval, da obetajo pravni predlogi obema narodoma koristi. Ker vlada vendar nekako nezaupanje, predlaga, da se § 8. nekaj spopolni in izboljša, da morata biti predsednik osrednjega kolegija in vladni zastopnik večča obeh deželnih jezikov. Grof Ledebur pobija ta predlog, ker je češčini že v predlogu dovolj zagotovljena zaščita. Po burni polemiki med Vašatyjem in Riegrom je bil sprejet Mattušev predlog s 117 proti 89 glasovom. 30 veleposestnikov je glasovalo za predlog.

Zagreb, 26. novembra. Danes ob polu 6. uri čutili smo rahel potres.

Berolin, 26. novembra. Iz Rostocka, Bada, Käsna in Jene se poroča o povodnih. Most čez Zalo pri Käsnu in železnični most pri Schwertzi sta razrušena, mnogo hiš je po-vodenj odnesla ali pa so se sesule. Nekaj

Tuji.

25. novembra.

Pri *matieu*: Engländer, vodja; Kraner, Falk, Engel, Kohn, Spitzer, trgovci, z Dunaja. — Lovce iz Kočevja. — Heller, stavbeni mojster, iz Solnograda.

Pri *Stona*: Tschannett, inženér, Töpfer, Weiss, tr-govca; Schurgast, potovalec, Kraecht, Hoffelner, z Dunaja. — Carbonaro, potovalec, iz Trsta.

oseb je mrtvih. Iz Ljubeka in Kolonije pri-hajajo ugodnejša poročila. Tam je minila nevarnost.

Luksenburg, 26. novembra. Veliki voj-voda Adolf Nasavski namerava vdeležiti se pogrebnih slovesnosij v Hagi, predno dojde semkaj.

Altona, 27. novembra. Na tisoče broječ shod delavcev v tobačnih tovarnah je sklenil, naj bi se zapre one tovarne, po katerih so bili delavci kaznovani. Plačilna komisija je dobila neomejeno oblast; mnogo delavcev je odpotovalo.

Lille, 26. novembra. Na kolodvoru pri Carvinu sta zadela osebni in tovorni vlak drug ob drugega. Devet popotnikov je ranjenih.

Carjigrad, 26. novembra. V Adani se je objavila kolera. Kvarantena se je potegnila od Selefka do Anamurja.

London, 27. novembra. Na shodu par-nellistovskih poslancev je večina izrekla željo, naj izstopi Parnell iz javnega življenja. Sklepa pa ni bilo.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokri-ne na 24 ur v inč
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
26	7. u. zjut.	721.9	0.6	brezv.	oblačno	4.20
	2. u. pop.	724.1	1.2	sl. szap.	"	"
	9. u. zveč.	728.6	-1.4	"	"	"
Srednja temperatura -0.1°, za 2.4° nad normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

27. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	10	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	88	"	25	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	65	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	"	"
Akcije avstr.-ogorske banke	978	"	"	"
Kreditne akcije	296	"	25	"
London	115	"	30	"
Srebro	"	"	"	"
Francoški napoleoni	9	"	10 1/2	"
Cesarški cekini	5	"	47	"
Nemške marke	56	"	42 1/2	"

V dnež,

ko praznujemo praznik naše thürinske zaščitnice sv. Elizabete, obračam se še jedenkrat s prošnjo za našo cerkev do vseh katolikov. Z božjo pomočjo smo zgradili velik del cerkve. A zdaj so naše moči opešale. Katoliki! Le z Vašo pomočjo bomo lahko cerkev dozdali; pomagajte nam jo zgraditi. Pomagajte nam zidati hišo Gospodovo, da vam on pripravi lepo biva-lišče gori v nebesih. Posebno Vê bralke, katere imate ime po sv. Elizabeti, darujte nam dar v čast velike zaščitnice. Vsako, tudi najmanjše darilo v pisemskih znamkah nam je ljubo.

V Weimarju na Thürinskem.

K. Jüngst, župnik.

Opravništvo rado vsprejema milodare v ta namen da-rovane. (6—5)

Službo išče za strežaja

pri kaki privatni hiši ali kaki drugi pošteni družini. — Kdo? pove opravništvo „Slovenca“.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju po-zlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—45)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli števil. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, pianine (52-45)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl., 650 gl., pianine za 350 gl. do 600 gl.

Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gl. Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-ugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.